

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 226/2023 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om kriterierna för skydd av gamla skogar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 226/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Matias Mäkynen /sd m.fl.:

Har kriterierna för skydd av gamla skogar och skogar i naturtillstånd gjorts på basis av vetenskapligt arbete utan politisk styrning,

varför involverades inte Naturpanelen i arbetet med att utarbeta kriterierna,

hur har arbetet inom Arbetsgruppen för naturskog utnyttjats i utarbetandet av kriterierna,

har Metso-kriterierna legat till grund för arbetet och om så är fallet, varför är riktlinjerna för död ved strängare än för Metso-objekt,

tryggar skyddet enligt de fastställda kriterierna skyddsnivån enligt EU:s åtaganden i Finland,

har regeringen förbundit sig att stoppa naturförlusten och ämnar regeringen skydda både gamla skogar och skogar i naturtillstånd i Finland?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt EU-kommissionens riktlinjer ska indikatorerna för gamla skogar och skogar i naturtillstånd preciseras nationellt utifrån forskningsdata. Denna beredning har gjorts i projektet ”Skogar i naturtillstånd och gamla skogar i Finland inom EU:s BD-strategi”, som finansieras av miljöministeriet och som är ett samprojekt med Naturresursinstitutet som koordineras av Finlands miljöcentral. I projektet har man i enlighet med kommissionens anvisning koncentrerat sig på en nationell definition av indikatorer och kriterier för gamla skogar och skogar i naturtillstånd utifrån befintliga forskningsrön om boreala naturskogar. Trädbeståndets ålder och död ved har haft en central plats i granskningen. Miljöministeriet har i egenskap av beställare och finansiär av projektet skyldighet att vara medvetet om projektets ändamålsenliga framskridande, men projektets resultat eller slutsatser har inte styrts politiskt.

Indikatorerna för gamla skogar och skogar i naturtillstånd har ännu inte fastställts nationellt. I början av 2024 bereder miljöministeriet tillsammans med jord- och skogsbruksministeriet ett förslag till kriterier som ska användas i Finland. I beredningen beaktas kommissionens anvisningar, enligt vilka de nationella kriterierna ska grunda sig på vetenskaplig forskning och beredningen av kriterierna ska vara transparent och offentlig. Dessutom har det varit nödvändigt att höra alla centrala skogsrelaterade intressentgrupper i beredningen av kriterierna. Beslutet fattas som en del av Finlands nationella åtagande i anslutning till EU:s strategi för biologisk mångfald. När beslutet fattas bekantar man sig förutom med resultaten från SYKEs och LUKEs gemensamma projekt som nämnts ovan även med annat tillgängligt material, såsom resultaten från de kartläggningar som gjorts av arbetsgruppen för naturskog och de naturvårdsbiologiska urvalskriterierna i METSO-programmet, till den del de överensstämmer med Europeiska kommissionens riktlinjer.

De naturvårdsbiologiska urvalskriterierna i METSO-programmet har ursprungligen utarbetats för att styra genomförandet av det frivilliga skyddet av skogarna på privat mark regionalt. I dem har man inte fastställt enhetliga kriterier för mängden död ved och skogens ålder. Dessutom omfattar de sådana objekt i ekonomiskt bruk som inte uppfyller definitionen av kriterierna enligt EU:s anvisningar. Urvalskriterierna i METSO-programmet används dock som ett centralt bakgrundsmaterial vid fastställandet av kriterierna för gamla skogar och skogar i naturtillstånd. Även Finlands naturpanels ställningstaganden om skydd av gamla skogar och skogar i naturtillstånd beaktas på samma sätt som andra intressentgruppers och expertinstansers synpunkter. De handlar dock mer om hur mycket och i vilka områden i Finland man borde skydda mer skog än om innehållet i eller definitionen av de egentliga kriterierna.

När kriterierna färdigställts inventeras potentiella objekt i gammal skog och skog i naturtillstånd som ännu inte skyddats på statens marker som ett samarbete mellan Forststyrelsen Skogsbruk Ab och Naturtjänsterna, och de som uppfyller kriterierna skyddas. I enlighet med regeringsprogrammet skyddar regeringen alltså de av statens återstående gamla skogar i naturtillstånd som uppfyller de nationella kriterierna. Gamla naturskogsobjekt som hittats på statens marker i kartläggningarna som gjorts av Arbetsgruppen för naturskog går även igenom i dessa inventeringar. På privat mark grundar sig skyddet på skogsägarens frivillighet och genomförs med hjälp av METSO-programmet.

Kriterierna som utarbetas kommer inte att omfatta alla skogsobjekt som är värdefulla med tanke på den biologiska mångfalden, eftersom syftet med dem är att kartlägga och skydda naturskogar och gamla skogar i naturliknande tillstånd enligt kommissionens anvisningar. På grund av egenkaperna hos det material (VMI) som använts i SYKEs och LUKEs utredning finns det osäkerhet i resultaten och de arealer för objekt värda att skyddas som beräknats i projektet ska snarare förstås som riktgivande än exakta resultat. Det bör också observeras att skogsnaturens mångfald också kan och bör granskas med hjälp av andra kriterier. Skyddet av skogar som uppfyller de kriterier som nu utarbetas löser därför inte ensamt de nationella och internationella behoven i anslutning

till skogsskyddet och kompletteringen av nätverket av skyddsområden i Finland, utan det behövs också andra åtgärder för att trygga skogarnas och skogsnaturens mångfald.

I enlighet med regeringsprogrammet har regeringen förbundit sig att stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden. Regeringen strävar efter att stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden genom samarbete och gör positiva konsekvenser för naturen till Finlands exportprodukt. Finland svarar med sin naturpolitik på internationella åtaganden.

Helsingfors 9.1.2024

Miljö- och klimatminister Kai Mykkänen